

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
EKONOMİ BAKANLIĞI

GIDA İŞLEME MAKİNELERİ SEKTÖRÜ

●●● SEKTÖR RAPORLARI

İhracat Genel Müdürlüğü
Otomotiv, Makina, Elektrik ve Elektronik Ürünler Daire Başkanlığı

GIDA İŞLEME MAKİNELERİ

1. SEKTÖRÜN TANIMI VE SINIFLANDIRILMASI

- 8417.20 Ekmek, pasta, bisküvi fırınları (elektriksiz)
- 8419.31 Tarım ürünleri için kurutucular
- 8419.89 Pastörize, kondanse etme vb. işler için cihaz tertibat
- 8421.11 Sütten krema ayırıcılar (ekremözler)
- 8421.21 Suyun filtre edilmesi/arırılmasına mahsus cihazlar
- 8421.22 İçeceklerin (su hariç) filtre edilmesi/arırılması için cihazlar
- 8434.10 Süt sağma makineleri
- 8434.20 Sütçülükte kullanılan makine ve cihazlar
- 8434.90 Sütçülükte kullanılan makine ve cihazların aksam ve parçaları
- 8435.10 Şarap, meyve suları vb. için kullanılan makine ve cihazlar
- 8435.90 Şarap, meyve suları vb. için kullanılan makinelere ait aksam ve parçalar
- 8437.10 Tohum, hububat ve baklagillerin temizlenmesi için makine ve cihazlar
- 8437.80 Hububat ve baklagillerin öğütülmesi, işlenmesi için makine ve cihazlar
- 8437.90 Tohum ve tane işleme makinelerinin aksam ve parçaları
- 8438.10 Ekmek, pasta, bisküvi, makarna vb. imali için makine ve cihazlar
- 8438.20 Şekerleme, kakao ve çikolata imali için makine ve cihazlar
- 8438.30 Şeker imaline mahsus makine ve cihazlar
- 8438.40 Biraçılığa mahsus makine ve cihazlar
- 8438.50 Etleri / kümes hayvan etlerini hazırlayan makine ve cihazlar
- 8438.60 Sebze, meyve ve kabuklu yemişlerin hazırlanmasına mahsus makine ve cihazlar
- 8438.80 Yiyecek-içecek sanayisinde kullanılan diğer makine ve cihazlar
- 8438.90 Yiyecek-içecek sanayisinde kullanılan makine ve cihazların aksam ve parçaları
- 8479.20 Hayvansal-bitkisel katı ve sıvı yağların çıkarılmasına mahsus makine ve cihazlar

2. ÜRETİM

Türkiye, gıda üretimi yönünden kendi kendine yeten dünyanın sayılı ülkelerinden biridir. Türkiye, son yıllarda Ortadoğu ve Kuzey Afrika bölgesinde en büyük tarım ürünleri üreticisi ve ihracatçısıdır. 2015 yılında, Türkiye'nin toplam ihracatının yaklaşık % 11,7'sine karşılık gelen tarım ve gıda ürünleri (1-24. fasıllar) toplam ihracatı 16,8 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Ekmeğin Türkiye'de temel gıda maddesi olması nedeniyle, Türk tarımında tahılın büyük önemi vardır. Ayrıca, Türkiye'nin bakliyat üretimi yapan ülkeler arasında kayda değer bir yeri ve dünya ticaretine hakim olma potansiyeli vardır. Türkiye'de fındık ve diğer kuru meyve üretimi oldukça yüksektir ve bu ürünlerin çoğunda (fındık, kayısı, kuru üzüm vs.) Türkiye dünya pazarlarında hakim konumdadır. Türkiye'nin büyük tarım potansiyeli, konservesi yapılan geniş sebze ve meyve tarımını doğurmuştur. Türkiye'de hızlı büyüyen gıda sanayisi sektörlerinden biri de dondurulmuş sebze ve meyve sanayisidir. Türkiye, tarımsal potansiyelinin avantajıyla, bitkisel yağ üretiminde de kalite ve miktar yönünden diğer ülkeler arasında önemli bir yere sahiptir. Teknolojideki gelişmeler ve son yıllarda artan yatırımlar ile, şekerleme, çikolata ve kakao ürünleri, pasta ve bisküvi sektörleri Türk gıda sanayisinde büyük gelişme gösteren sektörlerdir.

Yukarıda bahsedildiği üzere güçlü tarım potansiyelimiz, artan endüstrileşme ve kentleşmeye

paralel olarak değişen yaşam biçimimiz ve damak tadımız, yükselen gelir düzeyi ve yemek hazırlamaya ayrılan sürenin azalması güçlü bir gıda işleme sanayisi doğurmuştur. Gelişen ve büyüyen gıda işleme sanayisi, Türkiye’de gıda işleme makineleri ve ekipmanı sanayisinin de gelişmesini hızlandırmıştır. Günümüzde, Türk gıda işleme makineleri ve ekipmanı sanayisi Orta Doęu, Kuzey Afrika, Balkanlar ve Orta Asya’daki en modern sanayidir.

Ayrıca, gıda işleme makineleri ve ekipmanı sanayisinin Güneydoęu Anadolu Projesi’nin (GAP) ilerlemesi ve tamamlanmasıyla birlikte daha da gelişmesi beklenmektedir. GAP projesinde hedef Güneydoęu Anadolu Bölgesi’ni tarımsal üretime dayanan bir ihracat merkezi haline getirmektir. Projenin nihai hedeflerinden biri halihazırda 183 bin hektar olan GAP Bölgesi’ndeki sulanan arazi miktarının 1,7 milyon hektara çıkarmaktır. Bunun sonucunda bölgede üretilen ürün çeşidi ve miktarında ciddi artışlar olacaktır. Tüm bu gelişmeler ile Türk gıda işleme makineleri ve ekipmanı sanayisinin kapasite, kalite ve ürün çeşitliliğini arttırarak Türk makine sanayisinin ana sektörleri arasında önemini artırması beklenmektedir.

Türk gıda işleme makineleri ve ekipmanı sanayisi, gıda işleme sanayisi için gerekli her tür makine ve ekipman ile yedek parçaları üretmektedir. Gıda işleme makineleri ve ekipmanı üretici firmalarının çoğu İstanbul, Konya, Ankara, Gaziantep ve İzmir’de yerleşiktir. Firmalar, elle kullanılabilen temel modellerin yanı sıra yüksek teknolojili, otomatik makineler ve ekipman da üretebilmektedirler. Gıda maddelerine artan talep nedeniyle gıda üreticisi firmalar üretim hatlarına yeni teknoloji ürünü daha verimli makineler ekleyerek üretimlerini arttırmaktadırlar. Gıda işleme makineleri ve ekipmanı üretici firmalar daha karmaşık makinelere olan bu talebi karşılamak için ortak yatırımlara ve AR-GE faaliyetlerine odaklanmaktadır.

CE işareti, Avrupa Birliği’nin, teknik mevzuat uyumu çerçevesinde hazırlanan Yeni Yaklaşım Direktifleri kapsamına giren ürünlerin bu direktiflere uygun olduğunu ve gerekli bütün uygunluk değerlendirme faaliyetlerinden geçtiğini gösteren bir Birlik işaretidir. CE işareti, ürünlerin amacına uygun kullanılması halinde insan can ve mal güvenliği, bitki ve hayvan varlığı ile çevreye zarar vermeyeceğini, diğer bir ifadeyle ürünün güvenli bir ürün olduğunu gösteren bir işarettir. CE işareti, Avrupa Birliği’nin uyulması mecburi olan mevzuatı kapsamında yer alan bir işaret olduğu için AB üyesi ülkelerde ve Türkiye’de piyasaya arz edilecek olan ürünlerin bu işareti taşıması zorunludur (CE İşareti ile ilgili detaylı bilgi için bakınız, www.sanayi.gov.tr).

3. TÜRKİYE’NİN DIŞ TİCARETİ

Alt Ürünler İtibariyle Türkiye’nin Gıda İşleme Makineleri İhracatı (bin dolar)

GTİP	Ürün Adı	2012	2013	2014	2015
8417.20	Ekmek, pasta, bisküvi fırınları (elektriksiz)	8.352	9.339	8.712	8.944
8419.31	Tarım ürünleri için kurutucular	4.492	3.219	5.829	4.684
841989	Pastörize, kondanse etme vb. işler için cihaz tertibat	29.723	26.587	30.746	27.307
8421.11	Sütten krema ayırıcılar (ekremözler)	314	1.122	802	850
8421.21	Suyun filtre edilmesi/arırılmasına mahsus cihazlar	59.543	74.569	76.808	68.634
8421.22	İçeceklerin (su hariç) filtre edilmesi/arıtılması için cihazlar	221	757	526	680
8434.10	Süt sağma makineleri	8.192	10.743	16.226	12.974
8434.20	Sütçülükte kullanılan makine ve cihazlar	5.766	9.524	10.672	10.483
8434.90	Sütçülükte kullanılan makine ve cihazların aksam ve parçaları	3.595	5.024	6.959	5.767
8435.10	Şarap, meyve suları vb. için kullanılan makine ve cihazlar	1.173	1.469	1.132	1.792
8435.90	Şarap, meyve suları vb. için kullanılan makinelere ait aksam ve parçalar	71	310	379	48
8437.10	Tohum, hububat ve baklagillerin temizlenmesi için makine ve cihazlar	14.870	15.862	16.477	18.309
8437.80	Hububat ve baklagillerin öğütülmesi, işlenmesi için makine ve cihazlar	162.999	170.643	205.902	208.450
8437.90	Tohum ve tane işleme makinelerinin aksam ve parçaları	30.943	30.714	35.011	27.478
8438.10	Ekmek, pasta, bisküvi, makarna vb. imali için makine ve cihazlar	28.483	36.947	33.845	38.164
8438.20	Şekerleme, kakao ve çikolata imali için makine ve cihazlar	18.022	23.446	21.032	24.220
8438.30	Şeker imaline mahsus makine ve cihazlar	2.584	4.037	2.410	3.841
8438.40	Biracılığa mahsus makine ve cihazlar	19	6	16	
8438.50	Etleri / kümes hayvan etlerini hazırlayan makine ve cihazlar	10.895	9.449	8.753	14.692
8438.60	Sebze, meyve ve kabuklu yemişlerin hazırlanmasına mahsus makine ve cihazlar	9.426	9.569	13.378	12.938
8438.80	Yiyecek-içecek sanayisinde kullanılan diğer makine ve cihazlar	10.834	13.420	11.891	12.729
8438.90	Yiyecek-içecek sanayisinde kullanılan makine ve cihazların aksam ve parçaları	10.550	9.278	11.265	10.295
8479.20	Hayvansal-bitkisel katı ve sıvı yağların çıkarılmasına mahsus makine ve cihazlar	23.801	18.057	21.254	15.311
	TOPLAM	444.869	484.089	540.026	528.591

Kaynak: T.C. Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi

Ülkeler İtibariyle Türkiye'nin Gıda İşleme Makineleri İhracatı (bin dolar)

Ülkeler	2012	2013	2014	2015
CEZAYİR	26.474	36.366	56.567	80.673
ÖZBEKİSTAN	12.270	12.525	19.117	33.827
KAZAKİSTAN	29.377	22.866	28.305	29.667
IRAK	34.540	46.977	40.316	27.381
İRAN	20.481	15.028	31.790	26.255
MISIR	19.286	20.965	16.484	20.151
RUSYA FEDERASYONU	27.039	30.892	28.224	18.220
TÜRKMENİSTAN	7.369	8.804	12.911	14.639
ROMANYA	11.366	10.701	7.519	12.592
SUUDİ ARABİSTAN	6.089	6.572	8.774	11.410
SUDAN	5.271	10.260	14.419	11.379
KENYA	3.312	1.266	1.432	11.040
AZERBAYCAN	23.193	19.342	19.097	10.498
BULGARİSTAN	6.306	10.351	9.507	8.584
HİNDİSTAN	6.681	12.460	6.482	8.374
B.A.E.	5.394	8.008	4.516	8.011
FAS	8.069	8.101	5.354	7.986
PAKİSTAN	4.824	5.026	5.153	6.493
İTALYA	7.958	3.406	5.193	5.998
ALMANYA	8.143	9.074	8.337	5.943
Diğer Ülkeler	171.431	185.101	210.529	169.471
TOPLAM	444.869	484.089	540.026	528.591

Kaynak: T.C. Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi

Alt Ürünler İtibariyle Türkiye'nin Gıda İşleme Makineleri İthalatı (bin dolar)

GTİP	Ürün Adı	2012	2013	2014	2015
8417.20	Ekmek, pasta, bisküvi fırınları (elektriksiz)	14.722	7.216	9.197	13.239
8419.31	Tarım ürünleri için kurutucular	10.848	8.130	4.101	7.846
841989	Pastörize, kondanse etme vb. işler için cihaz tertibat	143.227	177.132	127.770	116.802
8421.11	Sütten krema ayırıcılar (ekremözler)	1.468	1.375	884	908
8421.21	Suyun filtre edilmesi/arıtılmasına mahsus cihazlar	59.230	69.834	66.197	56.591
8421.22	İçeceklerin (su hariç) filtre edilmesi/arıtılması için cihazlar	2.641	5.383	1.818	3.776
8434.10	Süt sağma makineleri	10.964	9.014	5.886	4.705
8434.20	Sütçülükte kullanılan makine ve cihazlar	19.452	14.468	38.587	12.926
8434.90	Sütçülükte kullanılan makine ve cihazların aksam ve parçaları	5.395	4.702	5.380	3.843
8435.10	Şarap, meyve suları vb. için kullanılan makine ve cihazlar	6.351	8.339	5.814	4.831
8435.90	Şarap, meyve suları vb. için kullanılan makinelere ait aksam ve parçalar	638	984	572	457
8437.10	Tohum, hububat ve baklagillerin temizlenmesi için makine ve cihazlar	20.758	22.514	20.258	20.240
8437.80	Hububat ve baklagillerin öğütülmesi, işlenmesi için makine ve cihazlar	9.042	7.829	5.350	1.266
8437.90	Tohum ve tane işleme makinelerinin aksam ve parçaları	3.818	2.775	2.533	3.376
8438.10	Ekmek, pasta, bisküvi, makarna vb. imali için makine ve cihazlar	87.261	104.449	109.846	73.621
8438.20	Şekerleme, kakao ve çikolata imali için makine ve cihazlar	68.699	55.287	51.388	59.008
8438.30	Şeker imaline mahsus makine ve cihazlar	1.301	1.677	911	4.299
8438.40	Biracılığa mahsus makine ve cihazlar	2.097	339	4.745	4.529
8438.50	Etleri / kümes hayvan etlerini hazırlayan makine ve cihazlar	42.539	60.500	27.753	34.823
8438.60	Sebze, meyve ve kabuklu yemişlerin hazırlanmasına mahsus makine ve cihazlar	11.684	16.181	13.555	21.228
8438.80	Yiyecek-içecek sanayisinde kullanılan diğer makine ve cihazlar	28.858	56.096	32.871	31.787
8438.90	Yiyecek-içecek sanayisinde kullanılan makine ve cihazların aksam ve parçaları	18.863	26.045	23.641	22.004
8479.20	Hayvansal-bitkisel katı ve sıvı yağların çıkarılmasına mahsus makine ve cihazlar	43.630	13.779	38.324	15.723
	TOPLAM	613.483	674.050	597.379	517.828

Kaynak: T.C. Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi

Ülkeler İtibariyle Türkiye'nin Gıda İşleme Makineleri İthalatı (bin dolar)

Ülkeler	2012	2013	2014	2015
ALMANYA	147.135	123.092	140.976	117.768
İTALYA	141.826	124.596	137.446	94.367
HOLLANDA	49.861	56.949	40.552	40.437
ÇİN	42.369	35.860	30.593	33.169
DANİMARKA	28.882	27.404	17.848	31.480
A.B.D.	32.550	31.601	24.316	24.681
AVUSTURYA	15.175	18.662	12.408	21.512
GÜNEY KORE	8.289	31.589	12.251	17.769
İSVİÇRE	18.207	26.052	24.907	16.402
FRANSA	17.438	23.607	23.891	14.862
İNGİLTERE	18.650	22.433	15.645	14.418
TAYVAN	12.555	12.145	11.853	11.515
İSPANYA	7.359	25.119	14.575	11.296
NORVEÇ	8.827	16.930	16.091	9.147
BELÇİKA	13.010	10.442	15.652	8.226
EGE SERBEST BÖLGE	3.322	3.317	881	6.998
JAPONYA	1.535	26.449	7.209	5.634
İSVEÇ	5.744	12.795	4.994	4.855
HİNDİSTAN	7.797	6.307	12.060	4.263
İSRAİL	1.609	1.411	4.243	3.926
Diğer ülkeler	31.344	37.291	28.985	25.104
TOPLAM	613.483	674.050	597.379	517.828

Kaynak: T.C. Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi

4. DÜNYA TİCARETİ

Dünya Gıda İşleme Makineleri Ticareti (FOB) (milyon dolar)

GTİP	Ürün Adı	2013	2014	2015
8417.20	Ekmek, pasta, bisküvi fırınları (elektriksiz)	489	501	417
8419.31	Tarım ürünleri için kurutucular	556	465	396
841989	Pastörize, kondanse etme vb. işler için cihaz tertibat	7.992	7.969	7.435
8421.11	Sütten krema ayırıcılar (ekremözler)	75	54	50
8421.21	Suyun filtre edilmesi/arıtılmasına mahsus cihazlar	7.164	7.956	7.560
8421.22	İçeceklerin (su hariç) filtre edilmesi/arıtılması için cihazlar	358	389	324
8434.10	Süt sağma makineleri	370	411	322
8434.20	Sütçülükte kullanılan makine ve cihazlar	683	667	537
8434.90	Sütçülükte kullanılan makine ve cihazların aksam ve parçaları	916	942	780
8435.10	Şarap, meyve suları vb. için kullanılan makine ve cihazlar	323	330	290
8435.90	Şarap, meyve suları vb. için kullanılan makinelere ait aksam ve parçalar	104	112	89
8437.10	Tohum, hububat ve baklagillerin temizlenmesi için makine ve cihazlar	638	621	535
8437.80	Hububat ve baklagillerin öğütülmesi, işlenmesi için makine ve cihazlar	1.069	1.098	950
8437.90	Tohum ve tane işleme makinelerinin aksam ve parçaları	706	691	693
8438.10	Ekmek, pasta, bisküvi, makarna vb. imali için makine ve cihazlar	2.729	2.866	2.413
8438.20	Şekerleme, kakao ve çikolata imali için makine ve cihazlar	1.112	1.100	925
8438.30	Şeker imaline mahsus makine ve cihazlar	275	297	221
8438.40	Biracılığa mahsus makine ve cihazlar	665	849	671
8438.50	Etleri / kümes hayvan etlerini hazırlayan makine ve cihazlar	2.297	2.363	2.207
8438.60	Sebze, meyve ve kabuklu yemişlerin hazırlanmasına mahsus makine ve cihazlar	591	588	553
8438.80	Yiyecek-içecek sanayisinde kullanılan diğer makine ve cihazlar	2.421	2.499	2.262
8438.90	Yiyecek-içecek sanayisinde kullanılan makine ve cihazların aksam ve parçaları	3.373	3.386	3.019
8479.20	Hayvansal-bitkisel katı ve sıvı yağların çıkarılmasına mahsus makine ve cihazlar	849	809	754
	TOPLAM	35.754	36.963	33.403

Kaynak: Trademap

Ülkeler İtibariyle Dünya Gıda İşleme Makineleri İhracatı (milyon dolar)

Ülkeler	2013	2014	2015
Almanya	6.234	6.204	5.227
ABD	3.500	3.622	3.709
İtalya	3.894	4.037	3.418
ÇHC	2.414	2.778	2.869
Hollanda	2.461	2.596	2.208
Güney Kore	1.353	1.160	1.468
Fransa	1.276	1.362	1.213
İsviçre	1.143	1.223	1.058
Danimarka	1.024	1.076	959
İngiltere	970	994	915
Japonya	911	898	827
İspanya	863	848	733
Belçika	819	790	646
Avusturya	752	812	638
Kanada	666	623	610
Malezya	488	493	535
Türkiye	484	540	529
Hindistan	531	542	494
Tayvan	500	473	460
Singapur	405	427	453
DİĞER ÜLKELER	5.066	5.465	4.434
TOPLAM	35.754	36.963	33.403

Kaynak: Trademap

Ülkeler İtibariyle Dünya Gıda İşleme Makineleri İthalatı (milyon dolar)

Ülkeler	2013	2014	2015
ABD	2.945	3.226	3.314
Rusya Fed.	2.623	2.980	2.027
CHC	1.970	1.949	1.647
Almanya	1.289	1.445	1.193
Meksika	853	1.053	1.169
Fransa	1.122	1.220	1.027
Kanada	1.228	1.064	1.024
İngiltere	863	1.017	909
Hindistan	726	688	865
Güney Kore	806	781	751
Endonezya	912	977	746
Avustralya	676	985	659
Brezilya	731	666	615
Japonya	607	592	553
Viet Nam	272	283	547
İspanya	541	586	546
Hollanda	569	604	528
Türkiye	674	597	518
Suudi Arabistan	537	508	517
İtalya	501	575	511
DİĞER ÜLKELER	14.955	15.944	14.252
TOPLAM	35.806	37.800	33.977

Kaynak: Trademap

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
EKONOMİ BAKANLIĞI

Adres: T.C. Ekonomi Bakanlığı
İnönü Bulvarı No:36 06510 Emek / ANKARA
Telefon: +90 312 204 75 00
www.ekonomi.gov.tr